

[Harald Nielsen.]

øverst på listen over arbejdsløse. Der er således flere forhold at tage i betragtning, end der her er nævnt, og sagen må derfor, inden man vedtager nogen ordning på dette område, gøres til genstand for en nøje undersøgelse.

Også det andet spørgsmål, som lovforslaget omtaler, spørgsmålet om omskoling og oplæring af ufaglært arbejdskraft til at udføre faglært arbejde, trænger efter min mening i høj grad til en løsning. Det er jo en kendsgerning, at vi ret ofte oplever, at arbejdskraftbehovet på eet område er mere end dækket, samtidig med at andre områder mangler arbejdskraft. Det er en tilstand, der betyder direkte samfundsøkonomisk tab for os, og det synes også udfra en rent menneskelig betragtning temmelig urimeligt, at den altfor stive fagafgrænsning skal lukke fuldt arbejdsmulighederne for folk uden for at få beskæftigelse. Det ville derfor både på den ene og den anden måde være en vinding, om man kunne nå til, at visse arbejder, der hidtil har været udført af faglærte, kunne udføres af ufaglærte efter en passende tilvænnings-tid. Men jeg ønsker dog at tilføje i anledning af de udtalelser, den ærede socialdemokratiske ordfører fremsatte, at deri ligger ingenlunde, at vi ønsker at undergrave den udmærkede lærlingeordning og lærlingeuddannelse, vi har.

Altså om selve målet: at der må skabes større tryghed for arbejderne, større bevægelighed i beskæftigelsen, kan vi være ganske enige med forslagsstillerne. Noget anderledes stiller det sig imidlertid, når vi kommer til spørgsmålet om, ved hvilke midler vi skal nå det attråede mål. Vi er ikke i og for sig interesseret i nedsættelsen af en kommission. Nu siger den højtærede minister, at der jo allerede sidder en kommission, som er således opbygget, at den nok også kan tage sig af de spørgsmål, der her er rejst. Men vi ved jo, at kommissionsbehandlinger altid peger mod et lovgivningsinitiativ, og det kan måske også være berettiget, når man er klar over, hvilken lovgivning det drejer sig om. Vi er af den opfattelse, at det vil være bedst, om de direkte interesserede parter selv kan finde frem til en løsning, hvorved der sikres arbejderne en opsigelsesfrist, og hvorved bevægeligheden i beskæftigelsen fremmes. Det ville være meget glædeligt, om de overenskomstforhandlinger, der nu foregår, kunne resultere i noget i den retning; men det forhindrer naturligvis ikke, at man fra statens side på den ene eller den anden måde kan animere til en udvikling i den retning, vi ønsker; det forhindrer ikke, at staten yder

støtte på forskellig måde, så man letter det for de direkte interesserede parter at få fremmet en udvikling i den retning, vi ønsker. Derfor er vi af den opfattelse, at det foreliggende lovforslag burde henvises til et udvalg, hvor vi kunne få lejlighed til at få oplysninger om, hvor vidt man er indenfor de forskellige fagområder med hensyn til at sikre arbejderne en vis opsigelsesfrist, og hvor vidt man er i sine bestræbelser for at fremme bevægeligheden i arbejdskraften. Når vi har fået det at vide, kunne der være anledning til at drøfte, om man fra lovgivningsmagtens side på den ene eller anden måde kan foretage støtteforanstaltninger, der kan lette den udvikling, vi tilsigter. Vi har ikke noget ønske om, at man her griber ind med tvangsordninger eller tvangsbestemmelser, men det forhindrer ikke, at man fra rigsdagens side, måske ad lovgivningens vej, på forskellig måde kunne yde støtte til at nå frem til det mål, som — det kan vi være fuldstændig enige med forslagsstillerne i — bør tilstræbes, nemlig større tryghed i beskæftigelsen og større bevægelighed i arbejdskraften.

Boeck-Hansen: Vi er ganske enige med det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard i, at rationalisering og mekanisering er af ganske afgørende betydning i øjeblikket. Vi er her i Danmark langt tilbage på dette område i forhold til Sverige. Det er ikke så underligt, eftersom Sverige ikke har været besat af fjendehær. Det kræver jo penge at gennemføre en rationalisering; det kræver også varer, og vi har jo lidt under en vis varemangel, så det er forståeligt, at vi ikke er så langt fremme i rationaliseringen, som vi gerne skulle være. Jeg er ganske enig med det ærede medlem i, at der er noget der, som skal gøres så godt, som det på nogen måde kan gøres. Det er også ganske rigtigt, at der er et meget, meget kedeligt forhold mellem antallet af faglærte og ufaglærte. For nu at holde os til de historiske kendsgerninger vil jeg dog gerne i al beskedenhed gøre opmærksom på, at de konservative allerede før krigen fremhævede dette meget kedelige forhold og gang på gang understregede, at man overhovedet ikke kunne komme arbejdsløshedens svøbe eller de store lidelser, den forvolder, til livs, så længe forskellen mellem antallet af faglærte og ufaglærte var så stor, som den var. Statistikken viser jo nemlig — gjorde det navnlig før krigen —, at for hver faglært, man havde i arbejde, havde man også en ufaglært; jeg tænker her på arbejdsgiverforeningens statistik. Derfor er det klart, at hvis man havde 100 000 arbejdsløse, og de 70 000 var ufaglærte, ville disse